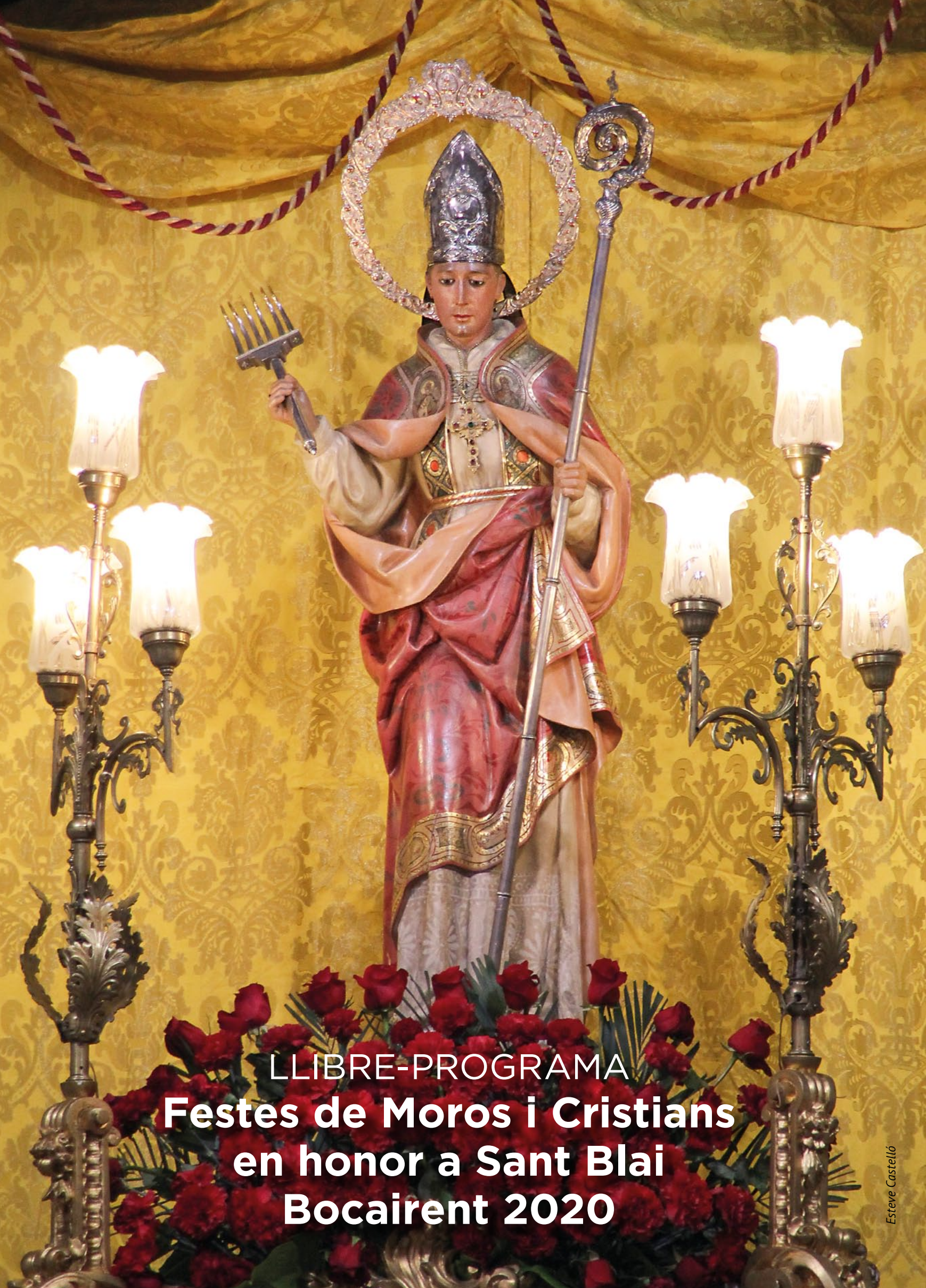

LLIBRE-PROGRAMA
Festes de Moros i Cristians
en honor a Sant Blai
Bocairent 2020

EDITA:

Associació Festes de Moros i Cristians a Sant Blai, Bocairent

PROJECTE:

Comissió de Programa

PORTADA:

Vicent Ramon Pascual Giner

COL·LABORACIONS FOTOGRÀFIQUES:

Agustín Belda, Manolo Alarte, Mariano Ferre, Manuel P. Esplugues, Photofinish, Juan Sanz, Blai Vanyó, Esteve Castelló, José A. Bernat Bacete, Ana Gisbert, Paco Sempere, Antonio Barrientos, Andrea Alonso, Beatriz Satorres, Emili Morant, José M. Cabanes, María Reig, Paco Cambra

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA:

Alícia Mafé Laguna

DISSENY I MAQUETACIÓ:

Alesc Comunicació

IMPRESSIÓ:

Quinta Impresión

ISBN: 978-84-09-17485-0

Dipòsit Legal: V-5275-2005

Els punts de vista i opinions expressades en els articles o comentaris en aquest llibre-programa de Festes són les dels autors i no reflecteixen necessàriament els punts de vista i les opinions d'aquesta Associació de Festes, que no se'n fa responsable.

Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica sense permís de la societat editora.

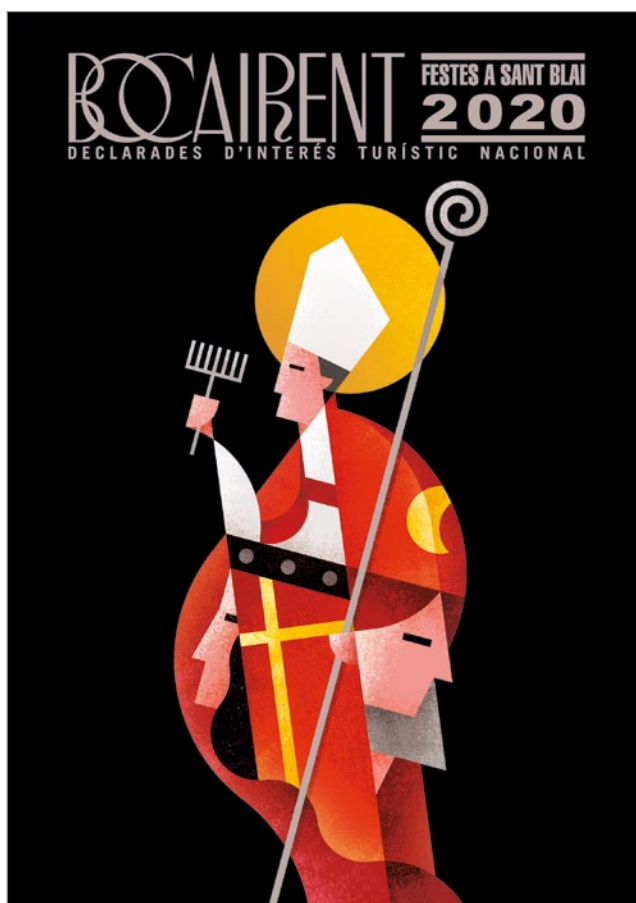
www.santblai.org

FE D'ERREADES:

A l'article publicat en 2019 titulat 'Història de l'urbanisme modern de Bocairent (2a part), de Francisca Vañó Piedra, hi ha un error de maquetació. El mapa de Bocairent s. XVII apareix dues vegades, quan només hauria d'eixir una. Al seu lloc, hauria d'haver el mapa del s. XVIII. L'article es pot consultar corregit a la web de l'associació.

El llibre ha participat en la convocatòria dels premis de la Generalitat per a la promoció de l'ús del valencià.

LA NOSTRA PORTADA

Al cartell de les festes de 2020 es representa clarament la figura del Patró de Bocairent. En un primer cop de vista veiem una interpretació de Sant Blai amb la seua capa roja, bàcul, mitra, carda... però a mesura que ens fixem més en la figura veiem que no és solament Sant Blai el que apareix al cartell, veiem que la base del patró està formada per dos festers, un moro i una cristiana que baix la protecció de Sant Blai i com a pilar fonamental de la festa ens creen una figura única que uneix eixos tres pilars fonamentals de la nostra festa, els moros, els cristians i Sant Blai, a banda de representar a festers de tots dos sexes.

Al disseny no hi ha res deixat a l'atzar, cadascuna de les línies està col·locada per a donar-li una continuïtat al dibuix, la composició estudiada per a formar un disseny dinàmic i amb un recorregut visual estudiat per a que tinga un missatge clar i directe.

La il·lustració està creada a partir de formes rectes i geomètriques, també està simplificada la gamma cromàtica, així com el tipus de lletra que és molt senzill i clar per a la seua lectura.

En definitiva és un cartell que parla per ell mateix, que representa la essència de les festes de Moros i Cristians de Bocairent i que no necessita de massa explicacions per a la seua comprensió.

L'autor del cartell, Vicent Ramon Pascual Giner, natural de Bocairent, és un dissenyador amb una llarga nòmina de premis i reconeixements.

Va ser guanyador del primer premi del concurs de disseny gràfic de l'institut de Cultura Juan Gil-Albert de la Diputació d'Alacant en 2005 i 2010. Els seus cartells han estat seleccionats a les Biennals del cartell de Mèxic i Bolívia (diverses vegades), entre treballs editats per dissenyadors de tot el món.

Entre els seus dissenys podem veure el cartell de les Falles de València 2015, la imatge gràfica del dia de la Província de Castelló 2017, diversos cartells de les Fogueres de Sant Joan d'Alacant així com cartells per al Corpus Christi o la Fira de València entre altres.

I pel que fa a la festa de Moros i Cristians ha dissenyat més de 50 cartells per a diferents poblacions com Alacant, Villena o Banyeres...

Actualment participa en una exposició itinerant per a "Amnistia Internacional" titulada "Creadors valencians pels Drets Humans" on va il·lustrar un dels 30 articles de la Declaració Universal.

ÍNDEX

- 4 JUNTA DIRECTIVA
- 5 EDITORIAL
- 7 SS. MM. ELS REIS D'ESPANYA
- 9 SALUDA DEL BATLE
Xavier Molina Martí
- 11 SALUDA PRESIDENT DE LA JUNTA DE FESTES
Ximo Carbonell Sirera
- 12 ICONOGRAFIA DE SANT BLAI
- 13 SALUDA DEL RECTOR DE LA PARRÒQUIA
Benjamín Fayos Olivares

■ LA FESTA

- 16 AMBAIXADOR I CAPITANIES 2020. BÀNDOL CRISTIÀ
- 28 AMBAIXADOR I CAPITANIES 2020. BÀNDOL MORO
- 38 ALFERES 2020
- 40 **PROGRAMA OFICIAL D'ACTES**
- 48 FESTERS AMB 75 I 50 ANYS EN ACTIU
- 56 PORTADA DE L'ANY 1970
- 57 CAPITANIES 1970
- 58 FA 50 ANYS: 1970
- 59 PROGRAMA FESTES 1920
- 61 RECORD I HOMENATGE
- 70 **COL-LABORACIONS DE LES FILAES**
- 71 FILÀ D'ESPANYOLETOS
- 75 FILÀ DE GRANADERS
- 78 FILÀ DE CONTRABANDISTES
- 82 FILÀ TERÇ DE SUAVOS
- 89 FILÀ D'ESTUDIANTS
- 94 FILÀ DE MOROS VELLIS
- 98 FILÀ DE MARROCS
- 102 FILÀ DE MOROS MARINS
- 108 FILÀ DE MOSQUETERS
- 112 **CRÒNICA FESTES 2019.** José Roberto Francés Silvestre
- 152 DISCURS DE LA MANTENIDORA. Mª José Vañó Vañó
- 156 FESTA DEL PANELLET 2019
- 159 DESFILADA INFANTIL FIRA DE COMERÇ 2019
- 160 ACTUALITAT FESTERA
- 162 7é CONCURS DE FOTOGRAFIA FESTERA
- 164 37é CONCURS INFANTIL DE DIBUIX I PINTURA
- 168 ASSEMBLEA GENERAL EXTRAORDINÀRIA (10.11.2018)
- 168 ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA (26.04.2019)
- 170 **COL-LABORACIONS DE FESTES**
- 171 AUTORS BOCAIRENTINS ALS CONCERTS DE MÚSICA
FESTERA. Agustín Belda
- 178 BOATO CAPITANIA TERÇ DE SUAVOS. TERÇOS,
COMPANYIES I SOLDADESCA. Luis Silvestre
- 181 ELS MOROS I CRISTIANS EN UN LLIBRE DE CARMEN
MUÑOZ RENO. Josep Villarrubia Juan
- 185 LA GOLA DEL CAPITÁN DE LA FILÀ TERÇ DE SUAVOS.
Nacho Silvestre
- 187 A PACO EL FUSTER. E. F. C
- 188 50 ANYS DE BÀSQUET PATRONATO.
Rafa Sempere Molina
- 190 FEBRER. Xelo Ferre
- 191 EL TIO MIGUEL. La família

■ HISTÒRIA

- 198 ELS MOROS, A LES FESTES D'ALACANT DE 1878.
Jairo Vañó Reig

- 203 ELS LLINATGES DE BOCAIRENT. ELS REPOBLADORS DE
LA CONQUESTA (2). Vicent Ferrandis Mas
- 209 ELS MOSQUETERS DE BÉZNAR (GRANADA).
Josep-Vicent Ferre Domínguez
- 216 EL BOCAIRENT SUBTERRÀNEO, ALCABORES.
Alcabor Riego de la Huerta de la Fuente de la Alquería.
(1ª parte). Rafael Doménech Domínguez

■ ACTUALITAT LOCAL

- 224 ACTUALITAT LOCAL
- 230 L'ORATGE. Blai Vanyó i Vicedo
- 234 L'AJUNTAMENT INFORMA
- 258 PREMIS NOU D'OCTUBRE 2019

■ ENTITATS I ASSOCIACIONS

- 262 CLUB D'ATLETISME BOCAIRENT
- 263 CLUB DE TENNIS BOCAIRENT
- 264 CLUB DE BÀSQUET PATRONATO
- 266 CLUB DE PESCA BOCAIRENT
- 267 MOTOCLUB NICOGASS
- 268 CLUB ESPORTIU BOCAIRENT
- 270 CLUB KARATE BOCAIRENT
- 271 AGRUPACIÓ CORAL BOCAIRENT
- 272 L'ALJUB EN 2019. 25 ANYS DE MÚSICA I TRADICIÓ
- 274 ANY MOLT INTENS PER A LA SOCIETAT MUSICAL
VILA DE BOCAIRENT
- 276 ANY 2019: INTENSA ACTIVITAT MUSICAL AMB CONCERTS
PER AL RECORD. ASSOCIACIÓ UNIÓ MUSICAL BOCAIRENT
- 278 ASSOCIACIÓ CULTURAL ACULLIBER
- 279 ASSOCIACIÓ BALLS DE SALÓ DE BOCAIRENT
- 280 ART'92. XVII CONCURS NACIONAL DE PINTURA
'JOAN DE JOANES'
- 282 GRUP DE TEATRE "L'ARCÀ"
- 283 ASSOCIACIÓ FOTOGRÀFICA BOCAIRENT
- 284 MÉS QUE DONES. FEM 10 ANYS!!!
- 286 AFAB. AMPLIACIÓ DEL CENTRE DE DIA
- 287 CREU ROJA. ASSEMBLEA LOCAL
- 288 DONANTS DE SANG DE BOCAIRENT
- 289 CEIP LLUÍS VIVES
- 290 RADIOAFICIONATS, ANYS DARRERE D'UNA ERMITA
- 291 PEÑA TAURINA ESPLÀ BOCAIRENT
- 292 AFICIONATS LOCALS A L'ORNITOLOGIA
- 293 ASSOCIACIÓ D'AMES DE CASA I CONSUMIDORS TYRIUS
- 294 ASSOCIACIÓ DE JUBILATS I PENSIONISTES SANT BLAI
- 295 ELS INICIS DEL MUSEU ARQUEOLÒGIC.
- 300 CRÒNICA RESUMIDA ACTIVITAT PARROQUIAL BOCAIRENT
- 304 AMPA CEIP LLUÍS VIVES
- 305 CLUB CICLISTA DONES BICIBLES

■ LES NOSTRES FESTES

- 307 LA CAVALCADA DELS REIS MAGS, LA FESTA DELS
MÉS MENUTS.
- 308 FESTES A LA MARE DE DÉU DELS DESEMPARATS
- 310 FIESTA DE LA ERMITA DE SANT JOAN
- 311 ERMITA DE LA MARE DE DÉU D'AGOST. UN MATERIAL
QUE ENS UNEIX
- 312 CRÒNICA RESUMIDA FESTES D'ESTIU A SANT AGUSTÍ
DE 2019. Xavi Pascual Soler

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: Sr. alcalde de l'Ajuntament de Bocairent

Presidència: president@santblai.org

Assessoria religiosa:

Vicepresidència:

Secretaria:

Vicesecretari:

Tresoreria:

Vicetresoreria:

Regidoria de Festes:

Sergent de Festes:

COMISSIÓ DE CULTURA I PROTOCOL

cultura@santblai.org

COMISSIÓ D'ACTES DE FESTA

festes@santblai.org

COMISSIÓ DE PROGRAMA

programa@santblai.org

ASSESSORIES I COL·LABORACIONS

Cap de Protocol

Arxiu

Assessor Artístic

Cronista de l'Associació

Museu i Castell

Xavier Molina Martí
Ximo Carbonell Sirera
Benjamín Fayos Olivares
Emili Morant Vázquez
Blanca Belda Castelló
Xelo Vañó Gómez
Inma Pascual Gandia
Maria Garcia Rico
Mª Luz Pascual Soler
Vicente Vañó Vañó

Maria Garcia Rico. *Coordinació*
José Antonio Llobregat Ferre
Xelo Vañó Gómez
Robert Vañó Sanchis
Jordi Molina Peidro
Juan Molina Vicedo

Sixto Moya Calatayud. *Coordinació*
Hugo Beneyto Belda
Lourdes Cantó Sanz
Juan Antonio Vicedo Pastor
Helena Belda Pérez
José Ferre Beneyto

Àngel Bernat Ferre. *Coordinació*
Ana M^a del Pilar Castelló Vicedo
Mar Sanchis Molina
Blas Vicedo Vañó
Joan Ibáñez Cabanes
Beatriz Satorres Verdú

Juan Molina Martínez
Blas Molina Molina
Esteve Castelló Bernal
José Roberto Francés Silvestre
Ximo Ferre Tormo

Associació de Festes de Moros i Cristians de Sant Blai de Bocaient

EDITORIAL

Agustín Belda

L'arribada dels primers freds, la desfilada infantil en la Fireta, els panellets dels últims mesos de l'any... presagien indefectiblement la proximitat de les esperades festes de Moros i Cristians del nostre poble. Hi ha temps, però no val encantar-se i cal anar enllestint detalls: esquadres, carrosses, músiques..., tot allò que gira al seu voltant i que tant gustosament ens neguiteja.

Tots ho sabem i ho tenim clar que, per arribar allí es menester el treball, la generositat i l'esforç de gent que deixa de costat temps lliure, d'oci o de dedicació familiar per tal de que el somnis i il·lusions es facen realitat i puguem gaudir d'unes festes que, any rere any, es superen en brillantor i organització. Es obvi que aquesta observació és extensible al gran nombre d'entitats de tot tipus (culturals, esportives, lúdic-festives, col·laboracionistes, etc) que enriqueixen el dinàmic teixit social del nostre poble.

És en aquest context que cal situar el que ara mateix ens ocupa de manera més immediata: les festes de Moros i Cristians del 2020. A la Junta de l'Associació hi ha hagut canvis de persones per l'acompliment dels períodes reglamentats però, ni molt menys, canvis d'esperits i d'il·lusions. A la dedicació i esforç demostrat per l'anterior Junta, es sumarà sense dubte el saber fer de la nova que, sense cap dubte incrementarà, si això es possible, l'excel·lència de les nostres festes.

És clar que no és una tasca fàcil. S'han anat implementant canvis i noves actuacions i creem que seria bo seguir en aquesta direcció, amb va-

lència i sense pors, pensant només en el millor per a la Festa en tots els aspectes: lluïment, agilitat, sentit pràctic i, en definitiva, adaptació als temps actuals, sense que això supose perdre o renegar de valors tradicionals que ens han permès mantenir l'esperit autèntic de les festes de Moros i Cristians, lluny de manifestacions més o menys carnavalesques. Volem demanar-vos una vegada més la vostra col·laboració a través de les filaes i, per tant de la propia Associació, aportant suggeriments i propostes que puguin ser debatudes i incorporades, si fora cas, per a l'engrandiment de les festes.

Per últim, agrair per endavant la vostra magnífica participació en les festes que de segur, i amb l'ajut del Patró Sant Blai, seran, una vegada més, les festes que ens revifaran l'orgull de ser bocaientins.

VITOL AL PATRÓ SAN BLAI!!!!

1r premi color concurs 'Bocairent i el nostre entorn', 2019. Títol: La caputxeta vermella. Autor: Juan Sanz Ferre

SS. MM. ELS REIS D'ESPANYA

Xavier Molina Martí

SALUDA DEL BATLE DE BOCAIRENT

“La festa ens fa humans”

Amb aquesta afirmació contundent s'obria una entrevista ben suggeridora que la revista *Mètode*, publicada per la Universitat de València, feia simultàniament a Joan Francesc Mira i Antonio Ariño. D'aquesta manera, els dos referents acadèmics (el primer provinent de l'àmbit de l'antropologia i el segon vinculat al camp de la sociologia) posaven de manifest que els rituals festius han acompanyat l'ésser humà des de l'origen i que són un element diferenciador respecte d'altres animals. La festa és, doncs, un dels nostres trets definitoris com a persones.

Aquesta observació general es fa evident si concretam la reflexió en un context pròxim com el que ofereix la geografia valenciana i, més concretament, el nostre poble. I és que és una evidència que bona part de l'estructura social de Bocairent s'articula a partir del component fester i, en particular, dels Moros i Cristians. Al voltant d'aquests, ens identifiquem, ens relacionem i ens vertebrem. Ho fem així pràcticament al llarg de tot l'any però ho observem amb més nitidesa en les setmanes que s'enceten només passar Nadal i que culminen en els dies grans de començaments de febrer.

Si la festa ens fa humans, la celebració de sant Blai podríem dir que ens fa bocairentines i bocairentins. A través d'aquesta expressem el que som: el que ens van llegar els nostres avantpassats i el que volem transmetre a les generacions venidores; una suma, per tant, de record i d'esperança. Però, a més, cal no oblidar que sempre hem de procurar que els Moros i Cristians siguin una invitació als altres: una espècie de carta de convidat per a fer extensiva la nostra manera de ser a persones d'altres procedències, altres cultures i altres perfils.

Estem convençuts que el triple objectiu de preservar la festa, millorar-la i fer-la extensiva és el motor de qui està darrere de l'organització: presidents i presidents de les filaes, juntes directives i membres de l'Associació de Festes. Aquesta, precisament, no fa molts mesos va encetar un nou cicle amb la presidència de Joaquín Carbonell Sirera, a qui reiterem públicament tant la voluntat absoluta de col·laboració com el respecte escrupolós per l'autonomia de l'entitat que encapçala. A totes i a tots, gràcies per la vostra tasca. Una tasca que sumada a la del personal municipal, la de les treballadores i els treballadors del servei de neteja viària, la dels voluntaris de Protecció Civil i Creu Roja, i la dels membres dels cossos de Policia Local, Guàrdia Civil i Bombers farà que tornem a viure dies intensos marcats per la normalitat, sinònim, en aquest cas, de convivència, respecte i bon ambient.

A més dels organitzadors, els nostres Moros i Cristians són possibles gràcies a la participació activa de centenars de festeres i festers que, a hores d'ara, ja deuen estar preparant la indumentària i ultimant tot un seguit de detalls. Més encara, si enguany estan d'aniversari (amb 50 o 75 anys en actiu) i sobretot si són capitanes, capitans o alferes: l'enhorabona més sincera, i que l'esforç i la il·lusió que heu demostrat es corresponguen amb el caliu i l'afecte del públic. Un públic que –recordem-ho– és també part activa, ja que, amb la seua presència, els seus aplaudiments i les seues mirades de complicitat juga un paper fonamental. El mateix passa amb un altre dels agents imprescindibles, els músics: valorem-los i respectem-los, per tant.

Si el passat mes de novembre compartíem les paraules màgiques de “Festa avant”, ara ja tenim ganes de cridar aquell “Vítol al patró Sant Blai” que, en la Nit de Caixes, serveix de tret d'eixida per a les jornades més destacades del calendari local: gaudim-les de valent. Vivim amb plenitud els actes més esplendorosos i solemnes, com l'Entrada o la Processó, però també els moments íntims i recollits, com els dinars familiars o les tertúlies de maset. Sentim-nos orgullosos i orgullosos del nostre poble i fem que les persones que ens acompanyen participen activament del nostre projecte col·lectiu. Demostrem, en definitiva, que la festa ens fa humans perquè ens fa bocairentines i bocairentins.

Bones festes per a totes i tots!

Ximo Carbonell Sirera

SALUDA DEL PRESIDENT DE L'ASSOCIACIÓ DE FESTES

Voldria aprofitar aquestes línies que em permet el Programa de Festes per presentar-me, ara que comencem una etapa nova de treball al capdavant de l'Associació.

Hem format un equip amb experiència, joventut i il·lusió, gràcies a comptar amb persones que han volgut continuar la tasca que estaven realitzant, a més d'altres que han decidit afrontar un nou repte, detall que vull agrair. També he de reconèixer que ens hem recolzat amb el grup de persones que estaven a la junta gestora, que ja tenien molt avançada la feina de preparació de la festa per al panellet de l'Associació. Una vegada consolidada la nova Junta Directiva s'ha començat amb els preparatius per a les properes festes de Moros i Cristians.

Tots tenim la idea de que la Festa va soles, però al darrere hi ha una feina incansable d'un gran número de persones que li dediquen moltes hores, del seu temps lliure, per aconseguir que tot estiga preparat i organitzat. Per això, abans de començar a marcar-me objectius per

a la festa, considere que el primer és aconseguir un bon equip de treball, a més de conèixer com està funcionant l'actual junta de l'Associació i les seues metodologies de treball. Per altra banda, observar el desenvolupament de la FESTA, per a poder analitzar detingudament tota la feina realitzada durant mesos, que moltes vegades no es veu però es indispensable per a que les festes funcionen.

Som un poble referent i admirat en el món fester ja que tenim una gran tradició, que es tradueix en un alt percentatge de festers respecte als habitants del municipi. Necessitem mantindre la festa viva i esplendorosa, que totes i tots participem i gaudim dels actes organitzats per a donar-los la importància que es mereixen, i un lleu espentonet a aquells que ho necessiten.

Aquest repte l'hem d'aconseguir entre tots, juntes de filaes, junta de festes, festeres i festers, amb la resta del poble ixint al carrer, acudint als actes i donant el suport a tot el que fem. També obrim les portes a totes les persones que ens visiten i que venen a gaudir amb nosaltres. Tot ens servirà i motivarà en el treball per millorar.

També és moment d'agrair a les persones que em van donar el seu suport aportant el vot el dia de l'elecció a la presidència.

Felicitar als festers que celebren els seus 75 i 50 anys d'antiguitat, el qual demostra que hi ha una trajectòria intensa de dedicació a la festa, desitjant-los que puguin seguir gaudint molts anys. A l'igual la meua felicitació més sincera a les capitanes i capitans, esperant que gaudixquen tots els moments que els brinda la festa viscuda des del càrrec, acompanyats per les famílies i les persones més pròximes, perquè aquest és el seu any.

Tan sols em resta desitjar Bones Festes, i tots junts.

Vitol al Patró Sant Blai

Monestir de les Dominiques de Lerma (Burgos)

ICONOGRAFIA DE SANT BLAI

Talla en fusta policromada del segle XVII, que es troba al Monestir de Clausura de les M.M. Dominiques a la ciutat de Lerma en la província de Burgos. La imatge està col·locada en la nau central de l'església i conté al pit un reliquiari del Sant.

Benjamín Fayos Olivares

SALUDA DEL RECTOR DE LA PARRÒQUIA DE BOCAIRENT

De nou, s'acosten les Festes de Sant Blai, en els primers dies de febrer del 2020, i tot el poble es disposa a viure el moment més gran de tot l'any, de la mà de les Festes Patronals, tan llúides, participades i vibrants com se celebren en Bocairent. Sant Blai fa ver molts miracles, però el més gran i constant és unir en un sol cor a tot el poble en la gran manifestació festiva i festera al seu voltant, cada any.

Les Festes ens fan evocar EL PASSAT, i a traves de Sant Blai mirar cap a Déu, en una història bonica i valuosa -la nostra, de la qual som fills- i créixer en el convenciment que Déu no ha volgut quedar-se lluny de nosaltres. S'ha fet present en el nostre camí, en la nostra història compartida i per mitjà del seu sant ens ha beneït.

Les Festes, també, ens fan viure EL PRESENT: uns dies concrets del calendari anual, plens d'il·lusió, ben preparats per part de tots, unint esforços, i admirablement compartits en un clima de concòrdia i d'unió de tot el poble. Immensa benedicció anual del gloriós Sant Blai!

I, finalment, les Festes són una important mirada cap EL FUTUR: aspiració de qui volem ser, plantejament de noves tasques i nous reptes: sempre més i sempre millor, en fidelitat a la nostra identitat més fonda i arrelada.

Enhorabona a tots: molt especialment a la Junta de Festes i les Filaes, però també a tots els fills de Bocairent que celebren i estimen de cor al seu patró, i a tots els que ens visiten i s'uniquen a la nostra alegria.

Molt bones festes a tots!
Vítol al Patró sant Blai!!!